

УДК 773.25

Шамрай О. В.

ІНДИВІДУАЛЬНІ КОНСУЛЬТАЦІЇ ЯК ФАКТОР ПІДГОТОВКИ ПЕДАГОГІВ-ДОШКІЛЬНИКІВ ДО РОБОТИ В УМОВАХ ІНКЛЮЗІЇ

А Робота присвячена аналізу форм роботи з педагогами для організації підвищення якості їх роботи з дітьми інклюзивних груп. Автором статті виявлена низка різновидів індивідуальних консультацій із педагогами-дошкільниками, що працюють в інклюзивних групах.

Ключові слова: інклюзія, індивідуальна консультація, корекційно-розвивальне та соціальне середовище.

Актуальність. Інклюзія як практика роботи з дітьми, що мають фізичні та розумові обмеження для навчання та виховання за загальноосвітніми програмами, масово застосовується останні п'ять років. Це стало можливим завдяки формуванню цього процесу на державному рівні та видання низки підзаконних актів, що нормалізують упровадження відповідних педагогічних змін. Це Указ Президента України від 19.05.2011 №588 «Про заходи щодо розв'язання актуальних проблем осіб з обмеженими фізичними можливостями» [1, с. 1], Наказ Міністерства і науки № 1034 від 23 липня 2013 року «Про затвердження заходів щодо впровадження інклюзивного навчання в дошкільних та загальноосвітніх навчальних закладах на період до 2015 року» [6, с. 1].

Г. Москалик зазначає, що «подолання негативних наслідків прояву технократизму в освіті вимагає розвитку нової освітньої парадигми, що ґрунтується на таких принципах, як людиноцентризм, гуманізм, орієнтація на розвиток особистості, творчість, суб'єктність, плюралізм, свобода вибору, толерантність, довіра, співробітництво. Саме це має сприяти поверненню освіти до людини в усьому різноманітті її властивостей, формуванню особистості, здатної до ефективної діяльності в умовах постіндустріальної цивілізації» [5, с. 207].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Останнім часом з'явилися публікації вчених: про інклюзію як процес реального включення інвалідів у активне суспільне життя (В. В. Коць) [4,

с. 1–2]; про інклюзію як форму роботи (Н. М. Бібік) [2, с. 2–3].

Але більшість із них присвячені роботі з дітьми відповідних категорій, формуванню відповідної методологічної та теоретичної бази. Майже зовсім залишилися поза увагою педагогів і психологів питання формування та підвищення рівня педагогів, що працюють в інклюзивних групах дошкільних навчальних закладів. Саме від рівня підготовки вихователя залежить сприйняття дитиною матеріалу, адаптації в новому колективі, утримання спокійної психологічної обстановки у групі.

Велика кількість семінарів-практикумів, методичної літератури, рекомендації для педагогів і батьків покликані навчити педагога застосовувати відповідні методи роботи, вчити планувати роботу, складати індивідуальні програми та плани.

Метою нашого дослідження є виявлення та вироблення рекомендацій для роботи керівникам дошкільних навчальних закладів, методистам форми індивідуальних консультацій для педагогів-дошкільників, що працюють в інклюзивних групах, за допомогою яких педагоги зможуть вчасно реагувати на непередбачувані ситуації, працювати не тільки з дітьми, а й з їхніми батьками для покращення результатів.

Напрацювання сучасної педагогічної науки, методики організації виховної роботи в групах дітей дошкільного віку дають можливість детально розглядати форми індивідуальних консультацій з педагогом-дошкільником.

Консультавання – надання допомоги в самостійному вивченні будь-якого складного питання [8, с. 1]. Дослідниками вироблені форми консультавання:

- первинна, довідково-інформаційна, діагностична;
- дистанційна, заочна [7, с. 1–2].

Однак організація якісної виховної роботи у групах дошкільнят, де виховуються діти з обмеженими функціональними можливостями, покладає на педагогів та обслуговуючий персонал додаткові вимоги та додаткову відповідальність.

У світлі цього нами виявлена низка різновидів індивідуальних консультацій із педагогами-дошкільниками, що працюють в інклюзивних групах:

- «Ознайомлення педагога з інклюзивною освітою на сучасному етапі»;
- «Нормативно-правова база інклюзивного навчання в ДНЗ»;
- «Створення корекційно-розвивального та соціального середовища для дітей»;
- «Надання першої медичної допомоги дітям з психологічними та фізичними потребами, що відвідують групу»;
- «Здійснення індивідуального та диференційованого підходу до дітей що мають обмежені можливості здоров'я» (зменшення навантаження, надання посильної допомоги, врахування загального діагнозу дитини).

А також проведення консультації з музичним керівником за темою «Створення умов на музичних заняттях та розвагах для прояву позитивних емоцій, гарного самопочуття дітей, що мають обмежені можливості здоров'я» та застосування такої форми консультації як «Скринька запитань та відповідей» з педагогом за темою «Характеристика основних вад і захворювань дітей, що мають право відвідувати дошкільний заклад»; надавати індивідуальні поради педагогу за темою

«Зміст та методи роботи з родинами дітей, що мають вади розвитку».

Необхідно проводити з педагогами-дошкільниками:

- теоретичний семінар з індивідуальними завданнями «Особливості і закономірності розвитку дітей з психологічними та фізичними потребами»;
- семінар-практикум «Використання інноваційних технологій у контексті форм інклюзивного підходу та моделей надання спеціальних освітніх послуг для дітей з особливими потребами»;
- дискусію «Створення процесу оцінки та розробки індивідуального навчального плану»;
- тренінг «Індивідуальний підхід до формування у дітей з обмеженими можливостями здоров'я первинних умінь і навичок у різних іграх і вправах, виконання всіх основних видів рухів» (для фізичних керівників) тощо.

Висновок: Отже, завдяки проведеній роботі, схарактеризовано різновиди індивідуальних консультацій для педагогів-дошкільників, що працюють в умовах інклюзивної освіти, що допоможе методистам, керівникам ДНЗ у проведенні планування роботи з педагогами, визначенні ефективних форм консультавання.

Список використаних джерел

1. Dokument.UA [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://document.ua/prozahodi-shodo-rozvjazannja-aktualnih-problem-osib-z-obmez-doc55926.html>.
2. Індекс інклюзії: розвиток навчання та участі в життєдіяльності шкіл : посіб. / [Тоні Бут]; пер. з англ. – Київ : ТОВ Вид. дім «Плеяди», 2015. – 190.
3. Издательство учебной литературы «pidruchniki.com» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : pidruchniki.com.
4. Коць, В. В. Інклюзивна освіта – освіта для дітей з особливими освітніми потребами / В. В. Коць // Інформаційно-методичний вісник «Освітні горизонти». – Луцьк, 2012.
5. Москалик, Г. Ф. Філософська парадигма модернізації освіти в умовах інформаційно-комунікативного середовища : [моногр.] / Г. Ф. Москалик – Кременчук : Християнська зоря. – 2014. – 328 с.
6. Освіта. ua [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://osvita.ua/legislation/Ser_osv/36646/.
7. Студопедія – Ваша шкільна бібліотека [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://studopedia.com.ua/1_11522_vidi-profesijnoi-konsultatsii.html.
8. Томаківський професійний аграрний ліцей [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.tpal.com.ua/spase/osnnapr/metrob/doc/formzmist/form.pdf>.

Дата надходження до редакції
авторського оригіналу: 23.01.2016

Шамрай О. В. Індивідуальні консультації як фактор підготовки педагогів-дошкільників к роботі в умовах інклюзії.

А Работа посвящена анализу форм работы с педагогами для организации повышения качества их работы с детьми инклюзивных групп. Автором статьи выявлен ряд разновидностей индивидуальных консультаций с педагогами-дошкольниками, которые работают в инклюзивных группах.

Ключевые слова: инклюзия, индивидуальная консультация, коррекционно-развивающаяся и социальная среда.

Shamrai O. V. Individual consultations as a factor in the preschool teachers training in the conditions of inclusion.

С The work is dedicated to the analysis of forms of work with teachers for organization of their work's raising quantity with the children of inclusive groups. The author of the article is reducing the row of varieties of individual consultations with preschool teachers who work in inclusive groups.

Key words: inclusion, individual consultation, remedial educational and social environment.